

**Перелік навчальних програм з біології,
рекомендованих МОН України, для реалізації варіативної складової навчальних планів
у 2016/2017 навчальному році**

Укладачі: Матущенко Т. А., Чубарук О. В.

Авторські права на тексти навчальних програм належать Міністерству освіти і науки України та авторам програм.

Тексти навчальних програм ви можете знайти у **виданнях** і за **посиланнями**, зазначеними в переліку.

№ з/п	Назва програми, автор	Тип програми	Класи	Обсяг год.	Де опублікована навчальна програма	Реквізити документа про схвалення МОН України
1.	Основи психофізіологічних знань і вибір профілю навчання <i>Сябро С.А.</i>	Факультативний курс	9	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 5-14.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
2.	Психологія особистості	Факультативний	9	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 5-14.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних</i>

	<i>Баранова Н. П.</i>	курс			тативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 15-22.	<i>технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
3.	Життя рослин. <i>Міхеєва Г.В.</i>	Курс за вибором	7	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 23-26.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
4.	Світ кімнатних рослин. <i>Вигівська Г.П., Матущенко Т.А.</i>	Факультативний курс	7-9	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 27-30.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
5.	Аптека природи. <i>Шендрик О.В.</i>	Факультативний курс	7	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профіль-	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти»</i>

					ного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 31-37.	<i>МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
6.	Аптека природи <i>Шендрик О.В.</i>	Факультативний курс	8	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 38-40.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
7.	Екологія (аутекологія) рослин <i>Драган Г.І.</i>	Курс за вибором	8-9	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 41-51.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
8.	Охорона тварин. <i>Буца О.Й., Гнідець О.Є., Ковальчук Т.І. та ін.</i>	Факультативний курс	8-9	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. –	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014</i>

	<i>За загальною редакцією Новикової Н.І.</i>				С. 52-58.	№ 14.1/12-Г-58
9.	Основи медичних знань <i>Нагаєва Л. М.</i>	Курс за вибором	8-9	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 59-65.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
10.	Організм людини очима біофізика <i>Яковлева Є.В.</i>	Курс за вибором	10-11	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.66-77.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
11.	Зоологія. Ботаніка. <i>Ігнатюк Л.М., Пугачова Н.І.</i>	Курс за вибором	10	70	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. –	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014</i>

					С. 78-81.	№ 14.1/12-Г-58
12.	Мікробіологія з основами вірусології. <i>Левченко М.Г., Матущенко Т.А.</i>	Курс за вибором	8-10	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 82-88.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
13.	Латина – біологія. <i>Пугачова Н. І., Ігнатюк Л.М., Мазасєва К.В.</i>	Курс за вибором	8-9	70	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 89-94.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
14.	Біологія і комп'ютер <i>Міронєць Л.П.</i>	Факультативний курс	7	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 95-100.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
15.	Основи	Факультативний курс	8-9	70	Збірник навчальних програм	<i>Лист</i>

	науково-дослідної роботи учнів <i>Крупич О.М., Мельник А.Р.</i>	тивний курс			курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 101-107.	<i>ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
16.	Методи наукових досліджень <i>Коваленко С.О.</i>	Курс за вибором	9-10	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 108-114.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
17.	Основи біологічної статистики в науково-дослідницькій роботі учнів <i>Ягенська Г.В.</i>	Факультативний курс	10-11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.115-119.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
18.	Математичне обґрунтування	Курс за вибором	10-11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.115-119.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>

	біологічних досліджень <i>Задорожний К.М.</i>				тативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 120-124.	<i>інноваційних технологій і змісту освіти</i> МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58
19.	Молекулярні основи метаболізму <i>Коршевнюк Т.В.</i>	Курс за вибором	10	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 125-134.	<i>Лист</i> ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58
20.	Нуклеїнові кислоти <i>Волуца А.Д.</i>	Курс за вибором	10-11	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 135-137.	<i>Лист</i> ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58
21.	Біохімічні основи життя <i>Яковлева Є.В.</i>	Курс за вибором	10-11	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профіль-	<i>Лист</i> ДНУ «Інститут інноваційних технологій і

					ного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 138-146.	<i>змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
22.	Основи цитології <i>Даниленко Л.І., Підгора Н.В.</i>	Курс за вибором	10-11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 147-152.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
23.	Порівняльна морфологія, анатомія, фізіологія рослин <i>Задорожний К.М.</i>	Курс за вибором	10-11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 153-157.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
24.	Лісознавство з основами лісівництва <i>Ковалюк В.Г., Бондарюк О.М.</i>	Курс за вибором	10-11	70	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. –	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України</i>

					С. 158-169.	<i>від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
25.	Порівняльна анатомія і фізіологія тварин	Курс за вибором	10-11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.170- 175.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
26.	Адаптаційна фізіологія людини і тварин <i>Ягенська Г.В.</i>	Курс за вибором	11	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 176-181.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
27.	Фізіологія людини <i>Лакоза Н.В.</i>	Курс за вибором	10	35	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 182-186.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>

28.	Основи антропології <i>Задорожний К.М.</i>	Курс за вибором	10-11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 186-191.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
29.	Основи генетики людини <i>Задорожний К.М.</i>	Курс за вибором	11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 192-197.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
30.	Основи популяційної генетики людини <i>Матяш Н.Ю., Сябро С.А.</i>	Курс за вибором	11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.198-203.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
31.	Розв'язування задач з	Курс за вибором	11	70	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.198-203.	<i>Лист ДНУ «Інститут</i>

	генетики <i>Кушнір А.І.</i>				тативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 204-207.	<i>інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
32.	Біотехнологія рослин з сновими генетичної інженерії <i>Снітинський В.В., Калинович Г.Л., Завірюха П.Д., Подзізей Б.А.</i>	Курс за вибором	10-11	70	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 208-222.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
33.	Вступ до проблеми біорізноманіття <i>Безусько А.Г., Мовчан Я.І.</i>	Курс за вибором	11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 223-232.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
34.	Екологія	Курс	10-	35	Збірник навчальних програм	<i>Лист</i>

	людини <i>Матяш Н.Ю.</i>	за вибором	11		курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 233-242.	<i>ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
35.	Еволюційна біологія <i>Шабанов Д.А.</i>	Курс за вибором	11	70	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.243- 247.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
36.	Узагальнення шкільного курсу біології <i>Бармак І.М.</i>	Курс за вибором	10-11	140	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.248-258.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
37.	Еволюція систем органів	Факультативний курс	9	105	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допро-	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних</i>

	<i>Петренко Л.Т., Петренко Л.П.</i>				фільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С.259-271.	<i>технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
38.	Нанотехнології в біології <i>Качук С.Ю.</i>	Факультативний курс	10-11	17	Збірник навчальних програм курсів за вибором та факультативів з біології для допрофільної підготовки та профільного навчання. – Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2009. – С. 272-279.	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 27.01.2014 № 14.1/12-Г-58</i>
40.	Зелена архітектура шкільного подвір'я <i>Вигівська Г.П., Матвійчук В.В.</i>	Факультативний курс	7-9	34	Освітній портал КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти». – Режим доступу: https://sites.google.com/site/dlavcitelivbiologije/home/navcalni-programi-kursiv-za-viborom-ta-fakultativiv	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 29.01.2015 № 14.1/12-Г-14</i>
41.	Домашні улюбленці <i>Степанов С.О., Степанова О.П.</i>	Курс за вибором	8	17	Освітній портал КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти». – Режим доступу: https://sites.google.com/site/dlavcitelivbiologije/home/navcalni-programi-kursiv-za-viborom-ta-fakultativiv	<i>Протокол МОН України № 3 від 23.10.2012</i>

					iologii/home/navcalni-programi-kursiv-za-viborom-ta-fakultativ	
42.	Основи фармакології <i>Островська Л. І., Матущенко Т. А.</i>	Факультативний курс	9 (10)	35	Освітній портал КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти». – Режим доступу: https://sites.google.com/site/dlavcitelivbiologii/home/navcalni-programi-kursiv-za-viborom-ta-fakultativ	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 29.05.2015 № 14.1/12-Г-356</i>
43.	Основи повноцінного харчування. <i>Бондаренко Л.Д.</i>	Курс за вибором	8 (9)	17	Освітній портал КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти». – Режим доступу: https://sites.google.com/site/dlavcitelivbiologii/home/navcalni-programi-kursiv-za-viborom-ta-fakultativ	<i>Лист ДНУ «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» МОН України від 23.06.2014 № 14.1/12-Г-955</i>
45.	Збірник навчальних програм екологічного напрямку (частина І) для		8-9		Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління	<i>Лист МОН України від 20.12.2013</i>

	організації допрофільної підготовки учнів ЗНЗ				№ 1/11-20183
46.	Екологічна безпека <i>Бондаренко Л.Д.</i>	Факультативний курс	8	Освітній портал КВНЗ КОР «Академія неперервної освіти». – Режим доступу: https://sites.google.com/site/dlavcitelivbiologiie/home/navcalni-programi-kursiv-za-viborom-ta-fakultativiv	<i>Лист ІТЗО від 25.06.2015 № 14.1/12-Г-587</i>
47.	Культура екологічної поведінки <i>Пустовіт Н.А.</i>	Курс за вибором, факультативний курс	8-11	Інститут проблем виховання НАПН України	<i>Лист ІТЗО від 14.10.2013 № 14.1/12-Г-587</i>
48.	Екологічні проблеми урбанізованого середовища <i>Пруцакова О.Л.</i>	Курс за вибором, факультативний курс	8(9)	Інститут проблем виховання НАПН України	<i>Лист ІТЗО від 14.10.2013 № 14.1/12-Г-588</i>
49.	Філософія біології <i>Бак В. Ф.</i>	Факультативний курс (для	11	Донецький ОШПО	<i>Лист ІТЗО від 24.06.2014 № 14.1/12-Г-971</i>

		фізико-математичного та біологічного профілів)			
50.	Біологія	Навчальна інтегрована робоча програма російською мовою	6-9	Російсько-українська гімназія м. Києва	<i>Лист ІТЗО від 18.03.2015 № 14.1/12-Г-98</i>
51.	Природознавство англійською <i>Мацініна О. В., Остапчук Н. Б.</i>	Курс за вибором для учнів білінгвальных класів	6	СШ I-III ст. № 106 м. Києва	<i>Лист ІТЗО від 25.06.2015 № 14.1/12-Г-585</i>

**АКАДЕМІЯ
НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ**